

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/6/2020
Identifikačné číslo spisu: 3110213143
Dátum vydania rozhodnutia: 29.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Pepelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3110213143.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Tatra Real Trade, a.s., so sídlom Dunajská 25, 811 08 Bratislava, IČO: 35 729 465, zast. MALICH advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Dunajská 25, 811 08 Bratislava, IČO: 47 256 991, proti žalovanému: Mesto Trenčín, so sídlom Mierové námestie 2, 911 64 Trenčín, IČO: 00 312 037, zast. GARANT PARTNER legal s. r. o., so sídlom Einsteinova 21, 851 01 Bratislava, IČO: 36 856 380, o zaplatenie 1.689.320,25 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 38Cb/130/2010, na dovolania žalovaného proti rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16Cob/22/2017-1303 a č. k. 16Cob/23/2017-1318, obidve zo dňa 13. 06. 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudky Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16Cob/22/2017-1303 a č. k. 16Cob/23/2017-1318, obidve zo dňa 13. 06. 2018, ako aj rozsudky Okresného súdu Trenčín č. k. 38Cb/130/2010-1114 a č. k. 38Cb/130/2010-1154, obidve zo dňa 10. 11. 2016, z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín ako súd prvej inštancie čiastočným rozsudkom č. k. 38Cb/130/2010-1114 zo dňa 10. 11. 2016 vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 64.411,48 eur s 3,982 % ročným úrokom zo sumy 63.782,12 eur od 21. 05. 2010 do zaplatenia a 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 6.383,20 eur od 21. 05. 2009 do zaplatenia a zo sumy 58.028,28 eur od 30. 12. 2009 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. priznal žalobcovi náhradu 100 % trov konania o zaplatenie sumy 289.904,40 eur s 3,982 % ročným úrokom zo sumy 63.782,12 eur od 21. 05. 2010 do zaplatenia a 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 57.398,92 eur od 21. 05. 2009 do zaplatenia, zo sumy 168.094,-- eur od 30. 12. 2009 do zaplatenia, zo sumy 6.383,20 eur od 21. 05. 2009 do zaplatenia a zo sumy 58.028,28 eur od 30. 12. 2009 do zaplatenia.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne zdôvodnil poukazom na § 56 ods. 6 zákona č. 38/1993

Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon č. 38/1993 Z. z.“), § 261 ods. 2, 6, § 267 ods. 1, § 59a ods. 1, § 289 ods. 1, § 292 ods. 5, § 324 ods. 1, § 354, § 351 ods. 2, § 502 ods. 1, § 365 ods. 1, § 369 ods. 1, § 373, § 379 a § 381 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObchZ“), § 37 ods. 1, § 39 ods. 1, § 498, § 151n ods. 1, 2, § 151o ods. 1, § 151p ods. 1, 2, § 575 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, § 456, § 457, § 458 ods. 2, § 488, § 489, § 490 ods. 1, § 494. § 559 ods. 2, § 499, § 504, § 507 ods. 1, § 510, § 420 ods. 1, § 428 ods. 3 a § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 213 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“).

3. Z odôvodnenia čiastočného rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal proti žalovanému zaplata sumy 1.235.635,42 eur s 3,982 % ročným úrokom zo sumy 63.782,12 eur od 21. 05. 2009 do zaplata, 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 63.782,12 eur od 21. 05. 2009 do zaplata, zo sumy 1.170.853,30 eur od 30. 12. 2009 do zaplata a náhrady trov konania. Svoj nárok odvíjal od toho, že v priebehu roka 2006 začal realizáciu investičného zámeru na pozemkoch žalovaného, ktorý mal spočívať vo vybudovaní podzemných garáží a nadzemného objektu na Jaselskej ulici v Trenčíne. Tento projekt mal o. i. prispieť k navýšeniu počtu parkovacích miest v centre mesta Trenčín. V súlade s týmto zámerom žalobca vstúpil do viacerých zmluvných vzťahov so žalovaným a vynaložil významné náklady na jeho realizáciu.

4. Uznesením Okresného súdu Trenčín, vyhláseným na pojednávaní dňa 25. 01. 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť v rovnaký deň, súd pripustil zmenu žaloby, v zmysle ktorej sa žalobca voči žalovanému domáhal: a/ vrátenia uhradených finančných prostriedkov v zmysle zmluvy č. XXX/XXXX v sume 63.782,12 eur s 3,982 % ročným úrokom zo sumy 63.782,12 eur od 21. 05. 2009 do zaplata a 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 63.782,12 eur od 21. 05. 2009 do zaplata, b/ náhrady škody na základe zmluvy č. XXX/XXXX pozostávajúcej zo skutočnej škody v sume 761.799,77 eur a ušlého zisku v sume 863.109,-- eur, c/ vydania bezdôvodného obohatenia na základe zmluvy č. XXX/XXXX, teda vrátenia preddavku na kúpnu cenu v sume 185.089,29 eur, d/ vrátenia finančnej zábezpeky z neuzatvorenej kúpnej zmluvy ohľadom časti pozemku v sume 6.140,-- eur, e/ náhrady škody titulom ušlého zisku z platieb prijatých žalovaným na základe zmluvy č. XXX/XXXX a Upozornenia na zaplata finančnej zábezpeky, ktoré žalobca nemohol zhodnotiť pri výkone podnikania, ktorý k 30. 04. 2010 predstavoval sumu 34.892,12 eur. Súd vo veci dňa 20. 06. 2012 vyhlásil rozsudok č. k. 38Cb/130/2010-823, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 225.492,92 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 57.398,92 eur od 21. 05. 2009 do zaplata a zo sumy 168.094,-- eur od 30. 12. 2009 do zaplata. V časti o zaplata sumy 1.689.320,20 eur s 3,982 % ročným úrokom zo sumy 63.782,12 eur od 21. 05. 2010 do zaplata, 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 6.383,20 eur od 21. 05. 2009 do zaplata, zo sumy 1.003.759,40 eur od 30. 12. 2009 do zaplata a zo sumy 679.177,75 eur od 20. 01. 2012 do zaplata súd žalobu zamietol. Uvedený rozsudok súdu prvej inštančie bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16Cob/126/2012-1005 zo dňa 16. 09. 2014. Následne bol v spore vydaný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „Ústavný súd SR“, „ústavný súd“ alebo „ÚS SR“) č. k. ÚS 184/2015-35 zo dňa 26. 08. 2015, ktorým bol uvedený rozsudok súdu prvej inštančie v zamietajúcej časti zrušený (aj v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu). Ústavný súd v predmetom náleze v bodoch 10.1 a 10.2 skonštatoval, že zmluva č. XXX/XXXX o uzatvorení budúcej kúpnej zmluvy uzavretá v zmysle § 289 ObchZ a zmluva č. XXX/XXXX o zriadení vecného bremena, s ohľadom na ich náležitosti, boli uzavreté platne. Súčasne v bode 9.2 odôvodnenia nálezu ústavný súd vyslovil, že zmluvné vzťahy strán sporu sa posudzujú podľa Obchodného zákonníka, keďže ako účastníci rozhodujúcich zmlúv jasne deklarovali inkriminovanou investičnou akciou zabezpečenie verejných potrieb.

5. Rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 38Cb/130/2010-832 zo dňa 20. 06. 2012 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu je teda spor právoplatne rozhodnutý v časti žalobou uplatneného nároku žalobcu na: a/ vrátenie uhradených finančných prostriedkov podľa zmluvy č. XXX/XXXX v sume

57.398,92 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 21. 05. 2009 do zaplataenia, b/ n a vrátenie preddavku na kúpnu cenu v sume 161.953,13 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 30. 12. 2009 do zaplataenia, c/ na vrátenie finančnej zábezpeky z neuzatvorenej kúpnej zmluvy ohľadom časti pozemku v sume 6.140,87 eur. Na základe nálezU Ústavného súdu SR, súd pokračoval v konaní v časti: a/ o zaplataenie sumy 6.383,20 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 21. 05. 2009 do zaplataenia a s 3,982 % ročným úrokom zo sumy 63.782,12 eur od 21. 05. 2009 do zaplataenia titulom vrátenia uhradených finančných prostriedkov podľa zmluvy č. XXX/XXXX, b/ o zaplataenie sumy 23.136,16 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 30. 12. 2009 do zaplataenia titulom vrátenia preddavku na kúpnu cenu v zmysle zmluvy č. XXX/XXXX, c/ o náhradu škody v sume 34.892,12 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 30. 12. 2009 do zaplataenia titulom náhrady ušlého zisku ku dňu 30. 04. 2010, d/ o náhradu skutočnej škody v sume 761.799,77 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 721.962,02 eur od 30. 12. 2009 do zaplataenia a zo sumy 39.837,75 eur od 20. 01. 2012 do zaplataenia, e/ o náhradu škody v sume 863.109,-- eur s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 223.769,-- eur od 30. 12. 2009 do zaplataenia a zo sumy 639.340,-- eur od 20. 01. 2012 do zaplataenia. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie súdu v časti: a/ o zaplataenie sumy 6.383,20 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 21. 05. 2009 do zaplataenia a s 3,982 % ročným úrokom zo sumy 63.782,12 eur od 21. 05. 2009 do zaplataenia titulom vrátenia uhradených finančných prostriedkov podľa zmluvy č. XXX/XXXX, b/ o zaplataenie sumy 23.136,16 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 30. 12. 2009 do zaplataenia titulom vrátenia preddavku na kúpnu cenu v zmysle zmluvy č. XXX/XXXX, c/ o náhradu škody v sume 34.892,12 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 30. 12. 2009 do zaplataenia titulom náhrady ušlého zisku ku dňu 30. 04. 2010, nevyžadovalo ďalšie dokazovanie a aj v intenciách nálezU ústavného súdu sa stalo nesporným, súd prvej inštancie v tejto časti sporu rozhodol v zmysle § 213 C. s. p. čiastočným rozsudkom, ktorým žalobe v tejto časti v plnom rozsahu vyhovel.

6. S poukazom na body 12.2 až 12.06 odôvodnenia nálezU Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 184/2015-35, súd prvej inštancie posúdil námietku premlčania práva na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 6.383,20 eur a v sume 23.136,16 eur, ako nedôvodnú, nakoľko od času, kedy právny dôvod plnenia dodatočne odpadol (vydanie rozhodnutia Ministerstva kultúry SR číslo: MK-1597/2009-51/3539 zo dňa 13. 03. 2009), ku dňu podania žaloby (04. 05. 2010), neuplynula štvorročná premlčacia doba v zmysle § 397 ObchZ. Medzi stranami sporu bolo nesporné, že k uzavretiu kúpnej zmluvy v zmysle zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy č. XXX/XXXX nedošlo, a to z dôvodu zistenej nemožnosti zrealizovať predmetnú stavbu v súvislosti s rozhodnutím Ministerstva kultúry SR číslo: MK-1597/2009-51/3539 zo dňa 13. 03. 2009, ktorým bolo archeologické nálezisko vyhlásené za národnú kultúrnu pamiatku. Vzhľadom k tomu, v intenciách bodu 12.3 odôvodnenia nálezU, v zmysle § 292 ods. 5 ObchZ žalobcovi vzniklo právo na vrátenie zálohy v sume 23.136.16 eur, uhradenej v zmysle zmluvy č. XXX/XXXX, keďže nedošlo k uzavretiu kúpnej zmluvy. Podľa názoru súdu prvej inštancie, označeným rozhodnutím sa zmenili okolnosti, z ktorých strany sporu vychádzali pri uzavretí zmluvy o budúcej zmluve do tej miery, že nebolo možné rozumne požadovať od zaviazanej strany, aby kúpnu zmluvu uzavrela.

7. Zmluvou o zriadení vecného bremena č. XXX/XXXX sa v zmysle § 151o ods. 1 OZ zmluvné strany dohodli na zriadení vecného bremena v súlade s § 151n ods. 1 OZ, ktorého priamym predmetom bola, podľa čl. V zmluvy, povinnosť žalovaného strieť pod povrchom pozemku: 1. Umiestnenie podzemných parkovacích garáží a 2. Prevádzkovanie a údržbu podzemných garáží po ich výstavbe. Podľa čl. IV bodu 1 zmluvy č. XXX/XXXX mal oprávnený z vecného bremena právo na výstavbu a prevádzkovanie podzemných garáží podľa štúdie „Podzemná parkovacia garáž Trenčín - centrum“ vypracovanej V. Z.. N. K., V. Z.. I. Y. a V. Z.. C. Y. z roku 2006. Nepriamym predmetom uvedeného vecného bremena bol pozemok, na ktorom bolo vecné bremeno zriadené, a to parc. č. XXX/XX, k.ú. U., vytvorený geometrickým plánom č. XX/XXXX, overeným dňa 10. 07. 2007, odčlenením z pozemkov parc. č. XXX/X, parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX/X. Súd prvej inštancie podotkol, že archeologické nálezisko sa v dobe vyhlásenia za národnú kultúrnu pamiatku, nachádzalo podľa vyjadrenia Ministerstva kultúry SR zo dňa 07. 12. 2011, na parc. č. XXX/X, k.ú. U., pričom v súčasnosti sa nachádza na parc. č. XXX/XX, k.ú. U.. Podľa čl. VI zmluvy č. XXX/XXXX vecné bremeno bolo zriadené ako odplátne. Hodnota vecného bremena bola dohodnutá v sume 63.782,12 eur (1.921.500,-- Sk), ktorá bola

žalobcom uhradená v dvoch splátkach, a to dňa 24. 10. 2006 v sume 6.383,20 eur (192.300,-- Sk) a dňa 04. 05. 2007 v sume 57.398,92 eur (1.729.200,--Sk). Vecné bremeno nadobudlo vecnoprávne účinky vkladom do katastra nehnuteľností. Po začatí zemných prác na predmetnom projekte došlo k objavu archeologického náleziska - vonkajšie opevnenie mesta Trenčín. Rozhodnutím Ministerstva kultúry SR, č.k. MK-1597/2009-51/3539 zo dňa 13. 02. 2009 bolo nájdené archeologické nálezisko vyhlásené za národnú kultúrnu pamiatku. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že v dôsledku vyhlásenia predmetného archeologického náleziska nebolo možné na predmetnom pozemku postaviť podzemné garáže podľa štúdie „Podzemná parkovacia garáž Trenčín - centrum“. Mohlo dôjsť iba k stavbe iného, zmeneného, obdobného objektu, ktorý by mal inú kapacitu parkovacích miest. K dohode strán na stavbe takéhoto zmeneného objektu podzemných garáží však nedošlo. Vzhľadom k tomu mal súd prvej inštancie za preukázané, že vyhlásením archeologického náleziska za národnú kultúrnu pamiatku nastala trvalá zmena, v dôsledku ktorej už predmetný pozemok nemohol slúžiť potrebám žalobcu ako oprávneného z vecného bremena, deklarovaným v čl. IV bode I zmluvy č. XXX/XXXX, teda na stavbu podzemné garáže podľa štúdie „Podzemná parkovacia garáž Trenčín - centrum“. Námietku žalovaného, ktorý tvrdil, že na predmetnom pozemku bolo možné postaviť projekt podzemných garáží, aj keď v zmenenej forme, keďže, podľa žalovaného, nebol dohodnutý konkrétny objekt podzemných garáží, súd považoval za nedôvodnú, nakoľko v čl. IV bode 1 zmluvy č. XXX/XXXX bol dohodnutý konkrétny projekt (štúdia), podľa ktorého mali byť garáže postavené. Uvedenému tvrdeniu žalovaného súd neprisvedčil aj z toho dôvodu, že logicky možno predpokladať, že ak by žalobca v prípade, ak by nedošlo k archeologickému nálezisku, jednostranne zmenil projekt a napr. navýšil kapacitu garáží, výšku objektu alebo jeho účel v neprospech žalovaného alebo obyvateľov mesta, žalovaný by takisto s takouto jednostrannou zmenou objektu nesúhlasil. Preto, aj za použitia výkladových pravidiel obsiahnutých v § 266 ObchZ, súd ustálil, že práve za účelom zabránenia jednostranného rozhodnutia žalobcu o zmene stavby bol dohodnutý konkrétny projekt (štúdia), podľa ktorého mala byť stavba postavená. V súlade s čl. IV bod I a čl. V zmluvy č. XXX/XXXX, predmetom vecného bremena bola teda povinnosť žalovaného strpieť pod povrchom predmetného pozemku umiestnenie, prevádzkovanie a údržbu podzemných garáží podľa štúdie „Podzemná parkovacia garáž Trenčín - centrum“. V dôsledku trvalej zmeny (vyhlásením archeologického náleziska za národnú kultúrnu pamiatku), pre ktorú už predmetný pozemok nemohol slúžiť potrebám žalobcu ako oprávneného z vecného bremena pre umiestnenie, prevádzkovanie a údržbu podzemných garáží, ktoré mali byť postavené podľa predmetnej štúdie z roku 2006, uvedené vecné bremeno v zmysle § 151p ods. 2 OZ zaniklo. Zmluvou o zriadení vecného bremena č. XXX/XXXX teda vznikla žalovanému povinnosť strpieť pod povrchom predmetného pozemku umiestnenie, prevádzkovanie a údržbu podzemných garáží (vecné bremeno ako t'archa) a žalobcovi právo správať sa určitým spôsobom (právo zodpovedajúce vecnému bremenu) pripúšťajúce trvalý výkon, pričom vecnoprávne účinky vecného bremena nastali vkladom do katastra nehnuteľností. Žalovanému na základe zmluvy o zriadení vecného bremena teda vznikol záväzok strpieť obmedzenie jeho vlastníckeho práva k predmetnému pozemku vo forme vecného bremena, ktorý mu, ako určitá hospodárska ujma, bol kompenzovaný dohodnutou odplatom v sume 63.782,12 eur (1.921.500,-- Sk), ktorá predstavovala dohodnutú hodnotu vecného bremena. V dôsledku vyhlásenia archeologického náleziska za národnú kultúrnu pamiatku po uzavretí zmluvy o zriadení vecného bremena č. XXX/XXXX žalovaný už nemohol plniť svoj záväzok zo zmluvy, keďže predmetný pozemok ako nepriamy predmet vecného bremena už nebol spôsobilý na umiestnenie a prevádzkovanie podzemných garáží podľa štúdie z roku 2006. Zároveň zánikom vecného bremena zaniklo vecné právo dohodnuté v zmluve č. XXX/XXXX, ktoré predstavovalo záväzok žalovaného z vecného bremena a zo zmluvy o zriadení vecného bremena. Z uvedeného je zrejmé, že okrem zániku vecného bremena, došlo aj k zániku nesplneného záväzku žalovaného, vyplývajúceho mu zo zmluvy o zriadení vecného bremena č. XXX/XXXX v dôsledku dodatočnej nemožnosti plnenia v zmysle § 575 ods. 1 OZ.

8. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam vznikol žalobcovi v zmysle § 354 a § 351 ods. 2 ObchZ nárok na vrátenie finančných prostriedkov v sume 6.383,20 eur, ktoré uhradil žalovanému na základe zmluvy č. XXX/XXXX. V zmysle § 351 ods. 2 a § 502 ods. 1 ObchZ zaviazal súd žalovaného aj na zaplatenie 3,982 % ročných úrokov z omeškania zo sumy 63.782,12 eur od 21. 05. 2010 do zaplatenia. Výška takto uplatnených úrokov nepresahuje výšku obvyklých úrokov požadovaných za úvery, ktoré poskytovali banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia predmetnej zmluvy. Žalobca v

žalobe poukazoval na to, že plnenie poskytnuté na základe zmluvy č. XXX/XXXX (t. j. právo zodpovedajúce vecnému bremenu), v dôsledku vyhlásenia archeologického náleziska za národnú kultúrnu pamiatku, trpelo neodstrániteľnou vadou v zmysle § 507 OZ, v dôsledku čoho mu malo podľa § 504 OZ vzniknúť právo zrušiť zmluvu č. XXX/XXXX, čo aj urobil listom zo dňa 30. 04. 2009. Toto tvrdenie však v konaní nepreukázal. V zmysle § 499 OZ, vznik zodpovednosti za vady predpokladá prenechanie veci, ktorá bola predmetom zmluvy inému

za odplatu, z čoho vyplýva, že vady v zmysle tohto ustanovenia sa viažu k veci. Súd prvej inštancie poukázal na § 118 ods. 1 a § 119 ods. 1 OZ a konštatoval, že Občiansky zákonník právo zodpovedajúce vecnému bremenu nedefinuje ako vec. Uviedol ďalej, že pri obchodných záväzkových vzťahoch je úprava zodpovednosti

za vady prispôbená jednotlivým typom zmlúv, pričom sa tu uplatní obligatórne úprava Obchodného zákonníka ako lex specialis k všeobecnej úprave vykonanej

v § 488 a nasl. OZ (bod 9.1 odôvodnenia nálezu ústavného súdu), čo žalobca

pri posudzovaní právneho vzťahu strán nerešpektoval. Okrem toho, v tomto prípade vecné bremeno zaniklo zo zákona v dôsledku trvalej zmeny, a preto nemožno

(v prípade, že by súd akceptoval právny názor, podľa ktorého sa v zmysle § 499 OZ za vec považuje aj plnenie zo záväzku), uvažovať o vadách práv zo zaniknutého vecného bremena, a to ani za použitia § 853 ods. 1 OZ. Zo žaloby tiež nie je zrejmé, za aké konkrétne vady plnenia zo zmluvy o zriadení vecného bremena si žalobca uplatnil zodpovednosť žalovaného za vady. Okrem toho, zodpovednosť za vady vyplývajúca z § 499 až 510 OZ má všeobecnú povahu, uplatní sa len vtedy, keď zákon pri úprave jednotlivých záväzkov neustanovuje niečo iné. Pri vecnom bremene však v zmysle § 151p ods. 2 OZ v prípade, ak plnenie z vecného bremena v dôsledku trvalej zmeny už nemôže slúžiť potrebám oprávnenej osoby z vecného bremena, nastáva zánik vecného bremena zo zákona a teda nemožno v tomto prípade uplatňovať práva zo zodpovednosti za vady veci. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd prvej inštancie považoval v zmysle § 39 OZ zrušenie zmluvy

o zriadení vecného bremena žalobcom za neplatné pre jeho rozpor s § 151 ods. 2 OZ, nakoľko v prípade trvalej zmeny, kvôli ktorej už nemôže vec slúžiť potrebám oprávnenej osoby, vecné bremeno zaniká, a teda nemožno aplikovať § 507 ods. 1 vetu prvú OZ, preto žalobca nebol oprávnený domáhať sa zrušenia zmluvy

č. XXX/XXXX. Žalovaný finančné prostriedky, ktoré mu žalobca uhradil na základe zmlúv č. XXX/XXXX a č. XXX/XXXX, doteraz žalobcovi nevrátil, je teda so splnením tohto záväzku v omeškaní, na základe čoho súd v zmysle § 365, § 369 ods. 1 ObchZ v znení účinnom do 31. 01. 2013 zaviazal žalovaného aj na zaplatenie 9 % ročných úrokov z omeškania zo sumy 6.383,20 eur od 21. 05. 2009 do zaplatenia a zo sumy 23.136,16 eur od 30. 12. 2009 do zaplatenia. Vzhľadom k tomu, že žalovaný

v konaní neoznačil, ani nepreukázal dôvody, ktoré by ho tejto zodpovednosti

za škodu zbavili, zaviazal súd prvej inštancie v zmysle § 442 ods. 1 OZ žalovaného na náhradu ušlého zisku žalobcu v sume 34.892,12 eur. Konajúci súd podotkol, že nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, pokiaľ si žalobca uplatnil z nevrátených platieb úroky z omeškania v zákonom stanovenej výške a zároveň náhradu škody titulom ušlého zisku, ktorý si uplatnil vo výške priemernej úrokovej sadzby obchodných bánk. Žalovaný je so zaplatením sumy 34.892,12 eur v omeškaní, preto súd prvej inštancie v zmysle § 365, § 369 ods. 1 ObchZ v znení účinnom do 31. 01. 2013 zaviazal žalovaného aj na zaplatenie 9 % ročných úrokov z omeškania zo sumy 34.892,12 eur od 30. 12. 2009 do zaplatenia.

9. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobcov priznal 100 % náhradu trov konania, nakoľko mal vo veci plný úspech.

10. Na včas podané odvolanie žalovaného z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/ a h/

C. s. p. proti čiastočnému rozsudku súdu prvej inštancie, Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po preskúmaní veci v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2

C. s. p., rozsudkom č. k. 16Cob/22/2017-1303 zo dňa 13. 06. 2018, bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C. s. p., prvoinštančný čiastočný rozsudok podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

11. Odvolací súd, aplikujúc § 380 ods. 2 C. s. p., nezistil v konaní procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p.. Konštatoval, že postupom súdu prvej inštancie nedošlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a od 01. 07. 2016 k takému nesprávne procesnému postupu, ktorý znemožnil strane uskutočniť jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo

k porušeniu práva na spravodlivý proces. V súlade s § 387 ods. 3 C. s. p. ďalej konštatoval, že súd prvej inštancie sa vysporiadal s podstatnými vyjadreniami strán sporu, preto postup odvolacieho súdu podľa tohto ustanovenia neprichádzal do úvahy.

V tomto smere poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 78/2005. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, zaoberal sa tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami podľa § 191 C. s. p., zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s požiadavkami § 120 ods. 2 O. s. p. (správne malo znieť „§ 220 ods. 2 C. s. p.“, keďže prvoinštančný súd aplikoval ustanovenia nového procesného predpisu účinného od 01. 07. 2015).

12. Vo vzťahu k rozhodnutiu o odvolaní žalovaného bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p., odvolací súd odkazom na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 2/2014 z 23. 01. 2014, osobitne zdôraznil, že dôležitý verejný záujem zákon nedefinuje a ani nešpecifikuje a je vecou súdu posúdiť, či vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu ide v danej veci o dôležitý verejný záujem alebo nie. V danej veci sa odvolaním napadnuté rozhodnutie týka posúdenia náhrady škody a ušlého zisku vyplývajúceho zo zmluvného vzťahu - investičného zámeru spočívajúceho vo vybudovaní podzemných garáží a nadzemného objektu na Jaselskej ulici v Trenčíne, čo odvolací súd neposúdil ako dôležitý verejný záujem.

13. Odvolací súd ani jednu vecnú odvoláciu námietku žalovaného nevyhodnotil ako opodstatnenú a dôvodnú. Nestotožnil sa s odvolacím tvrdením žalovaného, že v prejednávanej veci ide o prekážku res iudicata (keď rozhodnutím sp. zn. 38Cb/130/2010 zo dňa 20. 06. 2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu

v Trenčíne sp. zn. 16Cob/126/2012 zo dňa 16. 09. 2014 v časti o zaplatenie 225.492,92 eur s príslušenstvom, bolo žalobe v tejto časti vyhovieňé a rozsudky nadobudli právoplatnosť). Žalovaný tvrdil, že súd prvej inštancie mal povinnosť vychádzať z už právoplatne vyriešenej predbežnej otázky o tom, že zmluva

o budúcej zmluve č. XXX/XXXX a zmluva o zriadení vecného bremena č. XXX/XXXX sú neplatné a vzťah medzi žalobcom a žalovaným je občiansko-právny vzťahom.

14. Odvolací súd poukázal na § 230 C. s. p. (predtým § 159 ods. 3 O. s. p.), ktorého ustanovenie zakotvuje zásadu prekážky rozhodnutej veci - res iudicata, podľa ktorej, ak sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova. Zdôraznil, že predmetná zásada sa môže uplatniť až po splnení dvoch predpokladov, a to a/ predpokladu totožnosti predmetu konania, t. z. že ide o totožný nárok uplatnený z totožného skutkového základu, b/ predpokladu totožnosti strán v novom konaní, v ktorom budú vystupovať rovnaké strany ako v konaní, v ktorom už bolo vydané právoplatné rozhodnutie bez ohľadu na procesné postavenie strán. Odvolací súd konštatoval, že nebola splnená podmienka nového konania, pretože stále ide o to isté konanie, čo vyplýva aj zo spisovej značky. Na rozhodnutia, na ktoré poukazoval žalovaný v odvolaní [rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd SR“, „najvyšší súd“ alebo „NS SR“) sp. zn. 3Sžp/23/2009 zo dňa 16. 04. 2009 a nález ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 331/2008 zo dňa 26. 02. 2009], nemohol odvolací súd prihliadnuť z dôvodu, že sa v nich jednalo o špecifické prípady, ktoré nemajú súvis s predmetom sporu tohto konania. Odvolací súd preto uzavrel, že sa nejedná o prípad res iudicata.

15. Vo vzťahu k nálezovi Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 184/ 2015 zo dňa 26. 08. 2015, na ktorý poukazoval žalovaný v odvolaní v tom zmysle, že ústavný súd nedodržel Ústavu SR a zákony, keď si prisvojil právo posudzovať to, čo patrí do právomoci všeobecných súdov (dôsledkom čoho bola posudzovaná platnosť resp. neplatnosť právnych úkonov, ako aj premlčanie), odvolací súd vzhľadom na

článok 127 ods. 2 Ústavy SR uviedol, že právoplatné rozhodnutie ústavného súdu je všeobecne záväzné, čo do výroku aj odôvodnenia a všeobecné súdy sú viazané právnym názorom Ústavného súdu SR a musia ho rešpektovať. Nerešpektovanie právneho názoru Ústavného súdu SR vyjadreného v zrušujúcom náleze by bolo porušením základného práva strany sporu na súdnu ochranu a inú právnú ochranu.

16. Žalovaný v podaní zo dňa 27. 12. 2017, označenom ako „Doplnenie dôkazu“ k odvolaniu proti čiastočnému rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 10. 11. 2016, ktorým doplnil odvolanie zo dňa 01. 12. 2016, oznámil odvolaciemu súdu, že pred nedávnom získal kópiu listiny žalobcu zo dňa 13. 02. 2015, o ktorej nemal vedomosť a ktorou sa žalobca domáha zaplatenia náhrady podľa § 127 ods. 3 Stavebného zákona, pričom ide o takmer identickú výšku škody a rovnaké položky. Podľa žalovaného došlo medzičasom k posunu, keď v nadväznosti na rozsudok Najvyššieho súdu SR bolo stavebné povolenie na stavbu právoplatne zrušené a s poukazom na čl. 20 ods. 4 Ústavy SR žalovaný nemôže niesť zodpovednosť za nemožnosť výstavby zamýšľanej stavby podľa stavebného práva a ni podľa predpisov občianskeho práva. Aj v tomto podaní žalovaný uviedol, že považuje názor súdu prvej inštancie o dôvodnosti nároku na náhradu škody, za mylný a nezákonný.

17. Odvolací súd vo vzťahu k uvedenej námietke žalovaného uviedol, že konanie vedené pred Okresným úradom Trenčín, odbor výstavby a bytovej politiky podľa § 127 ods. 3 Stavebného zákona, má iný právny základ, ako konanie začaté na súde podľa § 137 C. s. p. (pôvodne podľa § 80 O. s. p.). Predmetom žaloby je splnenie povinnosti žalovaného z o záväzkového vzťahu, a teda ide o vzťahy súkromného práva. Pokiaľ sú predmetom konania i náklady na realizáciu projektu, tieto si žalobca uplatnil z titulu náhrady škody v dôsledku porušenia zmluvnej povinnosti žalovaného a nie podľa § 127 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v dôsledku zrušenia stavebného povolenia. Navyiac, konanie na príslušnom stavebnom úrade nie je skončené, nakoľko v spise s a nenachádza dôkaz o skončení konania. V tomto konaní žalobcovi doposiaľ neboli priznané žiadne nároky, preto ide o predčasné tvrdenia žalovaného, na ktoré odvolací súd nemohol prihliadať, a to aj vzhľadom na rozhodnutie č. k. 38Cb/130/2010-278 zo dňa 14. 06. 2011, podľa ktorého vec patrí do právomoci súdu. Na základe uvedeného vyhodnotil odvolací súd tvrdenie žalovaného za nedôvodné a neopodstatnené.

18. Odvolací súd sa v ďalšom zaoberal námietkou žalovaného týkajúcou sa dodatočnej nemožnosti plnenia a dôsledkov zániku záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, ktorú vyhodnotil ako nedôvodnú a odkázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v bodoch 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, ako aj na správnu aplikáciu ustanovenia § 151p ods. 2 OZ prvoinštančným súdom. S odôvodnením jeho rozhodnutia sa stotožnil v celom rozsahu a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil, že medzi stranami sporu nebolo sporné, že dňa 11. 04. 2008 uzavreli písomne zmluvu č. XXX/XXXX o zriadení vecného bremena a zmluvu č. XXX/XXXX o uzatvorení budúcej kúpnej zmluvy. Podľa odôvodnenia nálezu Ústavného súdu SR, zmluvné vzťahy sporu sa majú posudzovať podľa Obchodného zákonníka, preto vznesená námietka premlčania na vydanie bezdôvodného obohatenia je nedôvodná, keď nárok žalobcu bol uplatnený v štvorročnej premlčacej dobe v súlade s § 397 ObchZ. Podľa názoru Ústavného súdu SR, s ktorým sa odvolací súd stotožnil, lehota na vrátenie plnenia začala plynúť, keď právny dôvod dodatočne odpadol, v danom prípade od 13. 03. 2009, kedy bolo archeologické nálezisko vyhlásené za národnú kultúrnu pamiatku. Keďže žaloba bola podaná na súd dňa 04. 05. 2010, bola podaná včas K vydaniu bezdôvodného obohatenia poskytnutého na základe zmlúv medzi žalobcom a žalovaným, odvolací súd uviedol, že tieto nároky žalobcu podľa záväzného právneho názoru nálezu Ústavného súdu SR vyplývajú zo záväzkového vzťahu a z vykonaného dokazovania a v danom prípade neexistuje prekážka res iudicata.

19. Odvolací súd sa zaoberal a j námietkou žalovaného, ktorá s a týka náhrady ušlého zisku z neoprávnené zadržívaných platieb žalobcu zo strany žalovaného a ustálil, že tento nárok žalobcu je oprávnený a bol priznaný v nadväznosti na uplatnené a priznané bezdôvodné obohatenie, v súlade s nálezom Ústavného súdu SR.

20. Za skutkovo a právne správny vyhodnotil odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie aj v časti

výroku o náhrade trov konania podľa § 255 ods. 1 C. s. p.. Doplnil, že žalobca bol v konaní úspešný, pričom miera úspechu vo veci závisí od výroku meritórneho rozhodnutia.

21. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. v spojení § 396 ods. 1 C. s. p. a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

22. Ďalším, medzitýmnym rozsudkom č. k. 38Cb/130/2010-1154, rozhodol Okresný súd Trenčín dňa 10. 11. 2016, ktorým uznal žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody za obdobie od 01. 10. 2009 do 31. 12. 2011, titulom náhrady skutočnej škody a ušlého zisku, čo do právneho základu za celkom opodstatnený (I. výrok). Vo výroku II. vyslovil, že o výške nároku na náhradu škody a o náhrade trov konania o náhradu škody, bude rozhodnuté v konečnom rozsudku.

23. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil poukazom na § 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 Z. z., § 261 ods. 2, 6, § 267 ods. 1, § 59a ods. 1, § 324 ods. 1, § 575 ods. 1, 2, § 353, § 354, § 757, § 373, § 374, § 379, § 380, § 381, § 268 ObchZ, § 37 ods. 1, § 39 ods. 1, § 151n ods. 1, 2, § 151o ods. 1, § 151p ods. 1, 2, § 575 ods. 1, 2, § 488, § 489, § 490 ods. 1, § 494, § 559 ods. 2, § 499, § 504, § 507 ods. 1, § 510, § 415 a § 420 ods. 1 OZ.

24. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že v časti konania o náhradu škody v sume 1.624.908,70 eur s príslušenstvom za obdobie od 01. 10. 2009 do 31. 12. 2011 súd rozhodol medzitýmnym rozsudkom v zmysle § 214 ods. 1 C. s. p., nakoľko určenie výšky náhrady škody vyžaduje podrobné a časovo náročné dokazovanie, pričom sa javí byť účelné v prvom rade ustálenie otázky opodstatnenosti nároku na náhradu škody.

25. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca sa v žalobe domáhal v súvislosti so zmluvou č. XXX/XXXX o zriadení vecného bremena, náhrady škody v sume 1.624.908,70 eur na základe zmluvy č. XXX/XXXX, pozostávajúcej zo skutočnej škody v sume 761.799,77 eur a ušlého zisku v sume 863.109,-- eur. Rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 38Cb/130/2010-832 zo dňa 20. 06. 2012, v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu, bola žaloba v časti o náhradu škody v sume 1.624.908,70 eur s príslušenstvom zamietnutá. Následne bol vo veci vydaný nález Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 184/2015-35 zo dňa 26. 08. 2015, ktorým bol označený rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti, teda aj v časti o náhradu škody o zaplatenie 1.624.908,70 eur s príslušenstvom, zrušený, aj v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu.

26. Odôvodnenie medzitýmneho rozsudku je sčasti identické s odôvodnením čiastočného rozsudku, zhrnutým v bode 7. tohto uznesenia a Najvyšší súd SR naň odkazuje. V nadväznosti na skutkové okolnosti konštatované v tejto časti tohto uznesenia, súd prvej inštancie v medzitýmnom rozsudku pokračoval, že v zmysle § 353 ObchZ vznikol žalobcovi nárok na náhradu škody spôsobenej žalobcovi, a preto je žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody za obdobie od 01. 10. 2009 do 31. 12. 2011 titulom náhrady skutočnej škody, vrátane vynaložených nákladov a ušlého zisku, čo do právneho základu celkom opodstatnený. Súd uviedol, že ide o objektívnu zodpovednosť s možnosťou liberácie podľa všeobecnej úpravy obsiahnutej v § 373 a nasl. ObchZ. Povinnosť nahradiť škodu vzniká nemožnosťou plnenia. Pre vznik zodpovednosti za škodu v zmysle § 353 ObchZ postačuje, ak v dôsledku dodatočnej nemožnosti vznikla veriteľovi škoda. Podľa § 379 ObchZ sa nahrádza skutočná škoda a ušlý zisk. Podľa § 380 ObchZ za škodu sa považuje tiež ujma, ktorá poškodenej strane vznikla tým, že musela vynaložiť náklady v dôsledku porušenia povinnosti druhej strany. V konaní neboli preukázané okolnosti vylučujúce zodpovednosť žalovaného za žalobou uplatnenú škodu v zmysle § 374 ObchZ, nakoľko žalovaný na základe záväzného stanoviska Krajského pamiatkového úradu k projektovej dokumentácii, ale aj lokality, v ktorej sa predmetný pozemok nachádzal (blízkosť Trenčianskeho hradu) a okolité archeologické nálezky, mohol v čase vzniku záväzku predvídať možnosť archeologického nálezku takého významu, že môže byť vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. Súd prvej inštancie výstavbu podzemných garáží neposúdil ako porušenie prevenčnej povinnosti v zmysle § 415 OZ, nakoľko účelom

predmetných zmlúv bola výstavba garáží a ich prevádzkovanie, a to aj za predpokladu archeologických nálezov, s čím boli obe strany uzročené, a teda začiatok výstavby garáží neznamena porušenie prevenčnej povinnosti. Podľa názoru súdu však v čase uzavretia zmlúv a výstavby garáží nebolo možné od žalobcu rozumne žiadať, aby nezačal s výstavbou kvôli predpokladu archeologických nálezisk. Ustanovenie § 415 OZ neukladá povinnosť predvídať každý v budúcnosti možný vznik škody. Označené ustanovenie má na mysli prevenčnú povinnosť pri odvrátení priamo hroziacej škody. V dôsledku platnosti predmetných zmlúv súd prvej inštancie nemohol uplatnený nárok subsumovať pod § 268 ObchZ. Podotkol, že žalovaný v súvislosti s uplatnenou náhradou škody dal do pozornosti súdu ustanovenia § 356 a § 357 ObchZ o zmanení účelu zmluvy. Ide o ustanovenia, ktoré majú veľmi blízko k právnej úprave nemožnosti plnenia. Najčastejšie pôjde o právnu udalosť, ktorá síce nemusí mať za následok nemožnosť plnenia, ale bude znamenať nemožnosť dosiahnutia účelu uzavretej zmluvy. Vzhľadom k tomu, že v konaní bola preukázaná dodatočná nemožnosť plnenia, súd považoval túto námietku žalovaného za právne irelevantnú. Zrušenie zmluvy o zriadení vecného bremena žalobcom považoval v zmysle § 39 OZ za neplatné pre jeho rozpor s § 151 ods. 2 OZ, nakoľko v prípade trvalej zmeny, kvôli ktorej už nemôže vec slúžiť potrebám oprávnenej osoby, vecné bremeno zaniká, a teda nemožno aplikovať § 507 ods. 1 prvej vety OZ. Žalobca preto nebol oprávnený domáhať sa zrušenia zmluvy č. XXX/XXXX. Námietku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalovaného v konaní súd prvej inštancie posúdil ako nedôvodnú a v tejto súvislosti poukázal na bod 11.4 odôvodnenia nálezu Ústavného súdu SR. Mal za nesporné, že dňa 04. 09. 2007 uzavrela TATRA REAL, a.s., IČO 31 396 437 so žalovaným zmluvu č. XXX/XXXX o zriadení vecného bremena a zmluvu č. XXX/XXXX o uzatvorení budúcej kúpnej zmluvy, ktoré mali rovnaký predmet a ich obsahom boli rovnaké zmluvné práva a povinnosti ako v zmluvách č. XXX/XXXX a č. XXX/XXXX, uzavretých medzi stranami sporu. Z hľadiska obligačných, ako aj vecnoprávných účinkov týchto zmlúv, ide o samostatné právne vzťahy, ktoré sa navzájom nevyklúčujú, ani nepodmieňujú. Existencia zmlúv č. XXX/XXXX a č. XXX/XXXX žiadnym spôsobom nebránila uzavretiu zmlúv č. XIX/XXXX a č. XXX/XXXX, ani nespôsobila ich neplatnosť. Žalobca v konaní odvodzuje žalobou uplatnené práva zo zmlúv č. XW. a č. XXX/XXXX. Súd mal za nesporné, že žalobca je zmluvnou stranou zmlúv č. XXX/XXXX a č. XXX/XXXX, čo preukazuje jeho aktívnu vecnú legitímáciu v spore. Žalovaný v konaní namieta, že platby na základe zmlúv č. XXX/XXX a č. XXX/XXXX neuhradil žalobca, ale TATRA REAL, a.s., v dôsledku čoho žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia (vrátenie uhradených platieb). Aj túto námietku žalovaného súd prvej inštancie posúdil ako neopodstatnenú. Podľa čl. VI bodu 2 zmluvy č. XXX/XXXX, dohodnutú hodnotu vecného bremena v sume 63.782,12 eur (1.921.500,-- Sk) zaplatila spoločnosť TATRA REAL, a.s. za oprávneného z vecného bremena, ktorým bol žalobca. Podľa čl. V bodu 2 zmluvy č. XXX/XXXX spoločnosť TATRA REAL, a.s. zaplatila za budúceho kupujúceho, ktorým bol žalobca, formou preddavku 80 % dohodnutej kúpnej ceny. t. j. 185.089.30 eur (5.576.000,-- Sk). Z uvedeného vyplýva, že odplatu za zriadenie vecného bremena, ako aj preddavok na kúpnu cenu uhradil žalobca, čo potvrdil aj žalovaný podpisom predmetných zmlúv, čo opätovne potvrdzuje aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v spore. To, že v skutočnosti poskytla žalovanému finančné prostriedky zodpovedajúce výške odplaty a preddavku TATRA REAL, a.s., je vo vzťahu k aktívnej vecnej legitímácii žalobcu v spore bezpredmetné, nakoľko povinnosť uhradiť odplatu a preddavok vznikla v zmysle zmlúv č. XXX/XXXX a č. XXX/XXXX žalobcovi, ktorý ju splnil, čo potvrdzujú zmluvy v citovaných článkoch. Dôkazom toho je aj Dohoda o úhrade platieb uskutočnených zo Zmluvy o uzatvorení budúcej kúpnej zmluvy a zriadení vecného bremena zo dňa 10. 12. 2008, uzavretá medzi žalobcom a TATRA REAL, a.s., ktorej predmetom bola podľa jej čl. II úprava práv a povinností zmluvných strán v súvislosti s uhradením platieb TATRA REAL, a.s. za žalobcu, a to hodnoty vecného bremena a preddavku na kúpnu cenu, uhradených spoločnosťou u TATRA REAL, a.s. na základe zmlúv č. XXX/XXXX a č. XXX/XXXX. Strany Dohody sa dohodli, že žalobca uhradí spoločnosti TATRA REAL, a.s. finančné prostriedky, ktoré spoločnosť za neho uhradila. Aj Dohoda potvrdzuje, že žalobca uhradil odplatu a preddavok na základe zmlúv č. XXX/XXXX a č. XXX/XXXX, a teda žalovaný sa bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu. Vzhľadom k tomu, že žalobca nenadobudol na základe tejto Dohody žiadny majetok, nevzťahuje sa na túto Dohodu ustanovenie § 59a ObchZ v znení účinnom do 07. 11. 2008. Okrem toho, Dohoda v tomto konaní slúži iba ako dôkaz preukazujúci plnenie žalobcu zo

zmlúv č. XXX/XXXX a č. XXX/XXXX, teda TATRA REAL, a.s. v tejto zmluve potvrdzuje úhrady žalobcu na základe zmlúv č. 318/2007 a č. XXX/XXXX, ktorých nie je zmluvnou stranou, a preto je účinnosť Dohody vo vzťahu k preukazovanej skutočnosti právne irelevantná. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam je vo vzťahu k predmetu sporu, v ktorom si žalobca uplatňuje práva na základe zmlúv č. XXX/XXXX a č. XXX/XXXX, bezpredmetné aj postúpenie pohľadávok zo zmlúv č. XXX/XXXX a č. XXX/XXXX z TATRA REAL, a.s. na žalobcu, ktorého dôkazom je oznámenie o postúpení pohľadávok zo dňa 14. 08. 2008.

27. Na včas podané odvolanie žalovaného z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/ a h/ C. s. p. proti medzitémnému rozsudku súdu prvej inštancie, Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po preskúmaní veci v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 C. s. p., rozsudkom č. k. 16Cob/23/2017-1318 zo dňa 13. 06. 2018, bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C. s. p., prvoinštančný medzitémny rozsudok podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

28. Odvolací súd, aplikujúc § 380 ods. 2 C. s. p., nezistil v konaní procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p.. Konštatoval, že postupom súdu prvej inštancie nedošlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a od 01. 07. 2016 k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý znemožnil strane uskutočniť jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo

k porušeniu práva na spravodlivý proces. V súlade s § 387 ods. 3 C. s. p. ďalej konštatoval, že súd prvej inštancie sa vysporiadal s podstatnými vyjadreniami strán sporu, preto postup odvolacieho súdu podľa tohto ustanovenia neprichádzal do úvahy.

V tomto smere poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 78/2005. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, zaoberal sa tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami podľa § 191 C. s. p., zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s požiadavkami § 120 ods. 2 O. s. p. (správne malo znieť „§ 220 ods. 2 C. s. p.“; keďže prvoinštančný súd aplikoval ustanovenia nového procesného predpisu účinný od 01. 07. 2015).

29. Vo vzťahu k rozhodnutiu o odvolaní žalovaného bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p., odvolací súd odkazom na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 2/2014 z 23. 01. 2014, osobitne zdôraznil, že dôležitý verejný záujem zákon nedefinuje a ani nešpecifikuje a je vecou súdu posúdiť, či vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu ide v danej veci o dôležitý verejný záujem alebo nie. V danej veci sa odvolaním napadnuté rozhodnutie týka posúdenia náhrady škody a ušlého zisku vyplývajúceho zo zmluvného vzťahu - investičného zámeru spočívajúceho vo vybudovaní podzemných garáží a nadzemného objektu na Jaselskej ulici v Trenčíne, čo odvolací súd neposúdil ako dôležitý verejný záujem.

30. Odvolací súd ani jednu vecnú odvolaciu námietku žalovaného nevyhodnotil ako opodstatnenú a dôvodnú. Nestotožnil sa s odvolacím tvrdením žalovaného, že v prejednávanej veci ide o prekážku res iudicata (keď rozhodnutím sp. zn. 38Cb/130/2010 zo dňa 20. 06. 2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu

v Trenčíne sp. zn. 16Cob/126/2012 zo dňa 16. 09. 2014 v časti o zaplatenie 225.492,92 eur s príslušenstvom, bolo žalobe v tejto časti vyhovené a rozsudky nadobudli právoplatnosť). Žalovaný tvrdil, že súd prvej inštancie mal povinnosť vychádzať z už právoplatne vyriešenej predbežnej otázky o tom, že zmluva o budúcej zmluve č. XXX/XXXX a zmluva o zriadení vecného bremena č. XXX/XXXX sú neplatné a vzťah medzi žalobcom a žalovaným je občiansko-právnym vzťahom.

31. Odvolací súd poukázal na § 230 C. s. p. (predtým § 159 ods. 3 O. s. p.), ktorého ustanovenie zakotvuje zásadu prekážky rozhodnutej veci - res iudicata, podľa ktorej, ak sa v o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova. Zdôraznil, že predmetná zásada sa môže uplatniť až po splnení dvoch predpokladov, a to a/ predpokladu totožnosti predmetu konania, t. z. že ide

o totožný nárok uplatnený z totožného skutkového základu, b/ predpokladu totožnosti strán v novom konaní, v ktorom budú vystupovať rovnaké strany ako v konaní, v ktorom už bolo vydané právoplatné rozhodnutie bez ohľadu na procesné postavenie strán. Odvolací súd konštatoval, že nebola splnená podmienka nového konania, pretože stále ide o to isté konanie, čo vyplýva aj zo spisovej značky. Na rozhodnutia, na ktoré poukazoval žalovaný v odvolaní (rozsudok NS SR sp. zn. 3Sžp/23/2009 zo dňa 16. 04. 2009 a nález ÚS SR sp. zn. IV.ÚS 331/2008 zo dňa 26. 02. 2009), nemohol odvolací súd prihliadnuť z dôvodu, že sa v nich jednalo o špecifické prípady, ktoré nemajú súvis s predmetom sporu tohto konania. Odvolací súd preto uzavrel, že sa nejedná o prípad res iudicata.

32. Vo vzťahu k nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 184/ 2015 zo dňa 26. 08. 2015, na ktorý poukazoval žalovaný v odvolaní v tom zmysle, že ústavný súd nedodrжал Ústavu SR a zákony, keď si prisvojil právo posudzovať to, čo patrí do právomoci všeobecných súdov (dôsledkom čoho bola posudzovaná platnosť resp. neplatnosť právnych úkonov, ako aj premlčanie), odvolací súd vzhľadom na článok 127 ods. 2 Ústavy SR uviedol, že právoplatné rozhodnutie ústavného súdu je všeobecne záväzné, čo do výroku aj odôvodnenia a všeobecné súdy sú viazané právnym názorom Ústavného súdu SR a musia ho rešpektovať. Nerešpektovanie právneho názoru Ústavného súdu SR vyjadreného v zrušujúcom náleze by bolo porušením základného práva strany sporu na súdnu ochranu a inú právnu ochranu.

33. Žalovaný v podaní označenom ako „Doplnenie dôkazu“ k odvolaniu proti medzitémnému rozsudku vo vzťahu k vzniku škody, doplnil odvolanie zo dňa 01. 12. 2016, a to o návrh na začatie konania o náhradu nákladov zo dňa 13. 02. 2015, ktorý podal žalobca na Pamiatkový úrad SR spolu s rozsudkom NS SR sp. zn. 8Sžo/4/2016 zo dňa 30. 03. 2017. Podľa žalovaného bolo stavebné povolenie na stavbu právoplatne zrušené a žalobca si v tomto osobitnom konaní uplatňuje náhradu nákladov na prípravu a uskutočnenie stavby podľa § 127 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku. S poukazom na čl. 20 ods. 4 Ústavy SR žalovaný tvrdí, že nemôže niesť zodpovednosť za nemožnosť výstavby zamýšľanej stavby podľa stavebného práva ani podľa predpisov občianskeho práva, preto považuje názor súdu prvej inštancie o dôvodnosti nároku na náhradu škody za mylný a nezákonný.

34. Odvolací súd vo vzťahu k uvedenej námietke žalovaného uviedol, že konanie vedené pred Okresným úradom Trenčín, odbor výstavby a bytovej politiky podľa § 127 ods. 3 Stavebného zákona, má iný právny základ, ako konanie začaté na súde podľa § 137 C. s. p. (pôvodne podľa § 80 O. s. p.). Predmetom žaloby je splnenie povinnosti žalovaného z o záväzkového vzťahu, a teda ide o vzťahy súkromného práva. Pokiaľ sú predmetom konania i náklady na realizáciu projektu, tieto si žalobca uplatnil z titulu náhrady škody v dôsledku porušenia zmluvnej povinnosti žalovaného a nie podľa § 127 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v dôsledku zrušenia stavebného povolenia. Navyiac, konanie na príslušnom stavebnom úrade nie je skončené, nakoľko v spise s a nenachádza dôkaz o skončení konania. V tomto konaní žalobcovi doposiaľ neboli priznané žiadne nároky, preto ide o predčasné tvrdenia žalovaného, na ktoré odvolací súd nemohol prihliadať, a to aj vzhľadom na rozhodnutie č. k. 38Cb/130/2010-278 zo dňa 14. 06. 2011, podľa ktorého vec patrí do právomoci súdu. Na základe uvedeného vyhodnotil odvolací súd tvrdenie žalovaného za nedôvodné a neopodstatnené.

35. Za skutkovo a právne správny vyhodnotil odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie aj v časti výroku o náhrade trov konania podľa § 262 ods. 31 C. s. p., keď rozhodol medzitémnym rozsudkom najskôr o náhrade uplatneného nároku, pričom o nároku na náhradu trov konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí v konečnom rozsudku.

36. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. v spojení § 396 ods. 1 C. s. p. a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

37. Rozsudky odvolacieho súdu č. k. 16Cob/22/2017-1303, ako aj č. k. 16Cob/23/2017-1318, obidve zo dňa 13. 06. 2018, nadobudli právoplatnosť dňa 13. 08. 2018.

38. Proti obidvom rozsudkom odvolacieho súdu podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote dovolanie.

39. Prípustnosť dovolaní podaných proti rozsudkom odvolacieho súdu č. k. 16Cob/22/2017-1303 a č. k. 16Cob/23/2017-1318, obidve zo dňa 13. 06. 2018, žalovaný (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“), vyvodil z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.. Dovolaciemu súdu navrhol, aby označené rozsudky odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100 % (dovolania žalovaného na č. l. 1350 až 1354 a č. l. 1357 až 1361).

40. Žalovaný v dovolaniach namietol nerešpektovanie zásady prejudiciality v konaní, poukazujúc na to, že v súdnom konaní vedenom pred všeobecnými súdmi bol Okresným súdom Trenčín vydaný dňa 20. 06. 2012 rozsudok č. k. 38Cb/130/2010-823, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 225.492,92 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 57.398,92 eur od 21. 05. 2009 do zaplattenia a zo sumy 168.094,-- eur od 30. 12. 2009 do zaplattenia. Vo zvyšnej časti, teda v sume 1.689.320,20 eur a súvisiacom príslušenstve, Okresný súd Trenčín, žalobu zamietol. Krajský súd v Trenčíne rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil rozsudkom č. k. 16Cob 126/2012-1005 zo dňa 16. 09. 2014. Na základe sťažnosti žalobcu, Ústavný súd SR nálezom sp. zn. I. ÚS 184/2015 zo dňa 26. 08. 2015 rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16Cob 126/2012-1005 zo dňa 16. 09. 2014 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 38Cb/130/2010-823 zo dňa 20. 06. 2012 v zamietajúcej časti zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16Cob 126/2012-1005 zo dňa 16. 09. 2014 v časti, v ktorej bol žalobcovi priznaný nárok na zaplattenie 225.492,92 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 57.398,92 eur od 21. 05. 2009 do zaplattenia a zo sumy 168.094,-- eur od 30. 12. 2009 do zaplattenia, predmetom sťažnosti žalobcu nebol, v tejto časti ostal rozsudok právoplatný a toho času je už aj nezmeniteľný pre nemožnosť využitia akýchkoľvek prostriedkov nápravy.

41. V rámci konania, ktorého výsledkom je právoplatné rozhodnutie súdu o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 225.492,92 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 57.398,92 eur od 21. 05. 2009 do zaplattenia a zo sumy 168.094,-- eur od 30. 12. 2009 do zaplattenia, bolo ako predbežná otázka riešené aj to, či zmluva o budúcej zmluve č. XXX/XXXX a zmluva o zriadení vecného bremena č. XXX/XXXX sú platné alebo neplatné a či je vzťah medzi žalobcom a žalovaným občianskoprávny alebo obchodnoprávny. Všeobecné súdy právoplatne rozhodli, že obe zmluvy sú neplatné a že vzťah medzi žalobcom a žalovaným je občianskoprávneho charakteru.

42. Na základe nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 184/2015 zo dňa 26. 08. 2015 sa vec v časti pôvodne zamietnutého nároku žalobcu, vrátila na nové konanie pred Okresný súd Trenčín a pôvodne zamietnutá časť žalovaného nároku bola žalobcovi priznaná, a to rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 38Cb/130/2010-1114 zo dňa 10. 11. 2016 v spojení s rozsudkom Krajským súdom v Trenčíne č. k. 16Cob/22/2017-1303 zo dňa 13. 06. 2018 (resp. rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 38Cb/130/2010-1154 zo dňa 10. 11. 2016 v spojení s rozsudkom Krajským súdom v Trenčíne č. k. 16Cob/23/2017-1318 zo dňa 13. 06. 2018). Všeobecné súdy v tomto prípade rozhodli, že obidve vyššie označené zmluvy (t. j. zmluva o budúcej zmluve č. XXX/XXXX a zmluva o zriadení vecného bremena č. XXX/XXXX) sú naopak platné a že vzťah medzi žalobcom a žalovaným je obchodnoprávneho charakteru.

43. Súčasťou dovolaní dovolateľa je tabuľka, v ktorej uviedol prehľadne žalobcom žalované nároky a k nim prvé právoplatné rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16Cob/126/2012-1005 zo dňa 16. 09. 2014 (právoplatné v časti priznaného nároku) a druhé právoplatné rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16Cob/22/2017-1303 zo dňa 13. 06. 2018 (č. l. 1351 spisu). Poukazujúc na predmetnú tabuľku dovolateľ Krajskému súdu v Trenčíne vytkol, že nesprávnym právnym posúdením veci, konkrétne nezohľadnením zásady a účinkov prejudiciality, rozhodol nezákonne, nakoľko bolo jeho povinnosťou vychádzať z už právoplatne vyriešenej predbežnej otázky medzi žalobcom a žalovaným ohľadom neplatnosti zmlúv a právneho režimu ich právneho vzťahu a pri svojom rozhodovaní vychádzať

zo skutočnosti, že zmluva o budúcej zmluve č. XXX/XXXX a zmluva o zriadení vecného bremena č. XXX/XXXX sú neplatné a vzťah medzi žalobcom a žalovaným je občianskoprávny. Dovolateľ tvrdí, že je v rozpore so zásadou právnej istoty deklarovanou v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, ak súd opätovne otázku platnosti tých istých zmlúv a otázku režimu právneho vzťahu medzi tými istými účastníkmi konania opätovne posudzoval, navyiac keď súd dospel v rámci toho istého konania k odlišnému právnemu záveru a tento na daný spor i aplikoval.

44. Krajskému súdu v Trenčíne dovolateľ vytyka, že nerešpektoval skutočnosť, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti otázku prejudiciality a jej účinky už vyriešil a bez riadneho zdôvodnenia sa od jeho ustálenej rozhodovacej praxe svojvoľne odklonil. Dovolateľ príkladom uviedol rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v ktorých sa otázkou prejudiciality zaoberal, a to rozhodnutie sp. zn. I Cdo 133/2009 zo dňa 29. 10. 2010 a rozhodnutie sp. zn. I Cdo 44/2010 zo dňa 31. 01. 2012, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2013 na str. 32 ako R 40/2013. Citovaním odôvodnenia označených rozhodnutí dovolateľ vyslovil názor, že Krajský súd v Trenčíne pri svojom rozhodovaní nerešpektoval zásadu prejudiciality, v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia svojvoľne rozhodol a zasiahol tak do princípu právnej istoty deklarovanej čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“). Tvrdí, že Krajský súd v Trenčíne mal nárok žalobcov zamietnuť.

45. V ďalšej časti dovolaní sa dovolateľ vyjadril k nálezu Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 184/2015-35 zo dňa 26. 08. 2015. Ústavnému súd vytkol, že nerešpektoval čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a prekročil svoju právomoc tým, že posudzoval to, či patrí zásadne do právomoci všeobecných súdov, konkrétne otázku platnosti resp. neplatnosti právnych úkonov, otázku premlčania, otázku správnosti aplikácie občianskoprávneho vzťahu a iné, konal dokonca bez ústneho pojednávania a bez opakovania dokazovania. Dovolateľ na podporu svojich tvrdení poukázal na odlišné stanovisko sudcu Petra Brňáka, ako aj názor Jána Drgonca v diele Ochrana ústavnosti Ústavným súdom Slovenskej republiky, EUROKÓDEX, r. 2010, z ktorého citoval strany 67 až 69.

46. Dovolateľ v ďalšom dôvodí prípadmi, kedy právne záväzné rozhodnutie vyššej právnej autority nebolo podriadeným orgánom rešpektované, poukazujúc na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 331/08 zo dňa 26. 02. 2009, ktorým sa štvrtý senát odchýlil od právneho názoru pléna Ústavného súdu SR vysloveného v Plz. ÚS 2/09 zo dňa 25. 02. 2009. Poukázal ďalej na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžp/23/2009 zo dňa 16. 04. 2009, v ktorom Najvyšší súd SR nerešpektoval nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 91/08 zo dňa 09. 09. 2008 a správnosť tohto záveru potvrdil aj sám ústavný súd rozhodnutím sp. zn. III. ÚS 21/2010 zo dňa 20. 01. 2010. V neposlednom rade dôvodí nálezom ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 11/2015 zo dňa 07. 07. 2016, publikovaným v Zbierke rozhodnutí Ústavného súdu SR.

47. K dovolaniam žalovaného sa vyjadril žalobca písomnými podaniami zo dňa 06. 12. 2018 (č. l. 1406 až 1412 a č. l. 1422 až 1428), v ktorých navrhol dovolania žalovaného podané proti rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16Cob/22/2017-1303 a č. k. 16Cob/23/2017-1318, obidve zo dňa 13. 06. 2018, zamietnuť, majúc za to, že nároky priznané žalobcovi dovolaním napadnutými rozhodnutiami vyplývali zo záväzného právneho názoru Ústavného súdu SR, ktorý žalovaný nenapadol dostupným opravným prostriedkom na Európskom súde pre ľudské práva, hoci túto možnosť mal a ani ústavný súd vo svojej neskoršej rozhodovacej praxi závery nález č. k. I. ÚS 184/2015-35 zo dňa 26. 08. 2015, nespochybnil. Dôvodí súčasne vykonaným dokazovaním pred súdom prvej inštancie, ktoré žalovaným nebolo v odvolaní ani dovolaní namietané. Žalobca si súčasne uplatnil náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

48. Vyjadrenia žalobcu súd postupom podľa § 436 ods. 4 C. s. p. doručil žalovanému, ktorý vo svojom písomnom vyjadrení z 22. 02. 2019 (č. l. 1440), zotrval na dôvodoch uvedených vo svojich dovolaniach, poukazujúc na dvojkofajnosť právoplatných rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16Cob/126/2012-1005 zo dňa 16. 09. 2014 na strane jednej a rozhodnutí toho istého krajského súdu napadnutých dovolaniami žalovaného, v totožnej právnej veci, na strane druhej.

49. Najvyšší soud Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej boli napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré ich vydaniu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolania žalovaného sú dôvodné.

50. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p. dovolanie je prípustné voči rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí výlučne do právomoci dovolacieho súdu (viď k tomu napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v jednotlivých ustanoveniach Civilného sporového poriadku (obdobne aj I. ÚS 438/2017).

51. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

52. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je zamerané na riešenie právnych otázok, pri riešení ktorých sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (písm. a/), ak ešte neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešené (písm. b/), alebo ak sú v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešené rozdielne (písm. c/).

53. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie otázka hmotnoprávna, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/158/2017).

54. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom (rovnako aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/30/2018).

55. Záver o tom, či dovolateľom tvrdená právna otázka predstavuje právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, ktorá je významná pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver dovolacieho súdu (rovnako ako to platí aj pre ostatné podmienky prípustnosti dovolania), pričom dovolací súd tento záver konštatuje pri zohľadnení skutkového stavu ustáleného súdmi nižšej inštancie a podstatných dôvodov uvedených v rozhodnutí odvolacieho súdu (t. j. dôvodov, pre ktoré odvolací súd rozhodol tak, ako rozhodol) v nadväznosti na dovolateľom predloženú právnu argumentáciu.

56. Naopak, prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je daná, ak dovolateľ v dovolaní len

polemizuje s právnymi závermi vyslovenými súdmi nižšej inštancie, prípadne uvedie, že právne závery vyslovené odvolacím súdom (a prípadne aj súdom prvej inštancie) považuje za nesprávne.

57. Žalovaný v predmetnej veci vyvodzoval prípustnosť podaných dovolaní z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., namietajúc nesprávne právne posúdenie právnej otázky týkajúcej sa platnosti, resp. neplatnosti zmluvy o zriadení vecného bremena

č. XXX/XXXX a zmluvy o budúcej zmluve č. XXX/XXXX odvolacím súdom, zároveň jeho posúdenie charakteru právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, tvrdiac, že odvolací súd tým, že vo svojich rozhodnutiach z 13. 06. 2018 sa pri posudzovaní predmetných otázok odchyľil od svojich právoplatne prijatých záverov v predchádzajúcom rozhodnutí č. k. 16Cob/126/2012-1005 zo dňa 16. 09. 2014, nerešpektoval princíp prejudiciality a konal tak v rozpore so zásadou právnej istoty deklarovanej v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Tvrdí, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, poukazujúc na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/44/2010 z 31. 01. 2012 a 1Cdo/133/2009 zo dňa 29. 10. 2010).

58. Z obsahu dovolaní žalovaného je tak zrejmé, že zákonu zodpovedajúcim spôsobom vymedzil právnú otázku, ktorá je právne významná z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., označil tiež rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právny názor, od ktorého sa odvolací súd odklonil a zároveň uviedol, ako mala byť táto otázka riešená správne. Podané dovolania teda dostatočne vysvetľujú, z čoho dovolateľ vyvodzuje ich prípustnosť (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.). Dovolací súd preto po ustálení, že dovolania žalovaného sú prípustné, prstúpil ku skúmaniu, či tieto sú aj dôvodné.

59. Dovolací súd z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 38Cb/130/2010-823 zo dňa 20. 06. 2012, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16Cob/126/2012-1005 zo dňa 16. 09. 2014, právoplatný dňom 03. 11. 2014, zistil, že konajúci prvoinštančný súd po rozsiahlom zdôvodnení relevantných skutkových zistení skonštatoval, že zmluva č. XXX/XXXX o zriadení vecného bremena, uzatvorená medzi účastníkmi konania (sporovými stranami) dňa 11. 04. 2008, je absolútne neplatná v zmysle § 39 OZ pre jej rozpor so zákonom, konkrétne s ustanovením § 11 ods. 4 písm. a/ zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení účinnom do 12. 06. 2008. Rovnako vyslovil absolútnu neplatnosť zmluvy č. XXX/XXXX, uzatvorenej medzi účastníkmi konania dňa 11. 04. 2008 o uzatvorení budúcej kúpnej zmluvy, v zmysle § 37 ods. 1 OZ a ustálil občianskoprávny režim záväzkových vzťahov účastníkov konania.

60. V ďalšom konaní, nasledujúcom po vydaní nálezov Ústavného súdu č. k. I. ÚS 184/2015-35 zo dňa 26. 08. 2015, súd prvej inštancie v rozsudkoch č. k. 38Cb/130/2010-1114 (čiastočný rozsudok) a č. k. 38Cb/130/2010-1154 (medzitýmny rozsudok), obidve zo dňa 10. 11. 2016, potvrdené rozsudkami Krajského súdu v Trenčíne ako odvolacieho súdu č. k. 16Cob/22/2017-1303 a č. k. 16Cob/23/2017-1318, obidve zo dňa 13. 06. 2018, posúdil vyššie označené dve zmluvy zo dňa 11. 04. 2008, s ohľadom na ich náležitosti ako platné, súčasne zmluvné vzťahy strán sporu podľa Obchodného zákonníka, keďže ako účastníci rozhodujúcich zmlúv jasne deklarovali inkriminovanou investičnou akciou zabezpečenie verejných potrieb.

61. V danom prípade bolo posúdenie platnosti, resp. neplatnosti vyššie označených zmlúv, ako aj právneho vzťahu medzi stranami sporu, tzv. prejudiciálnou (predbežnou otázkou), ktorou je taká právna otázka, ktorá sama osebe nie je predmetom daného konania, ale od jej vyriešenia závisí rozhodnutie súdu vo veci samej.

62. Dovolací súd dáva do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/44/2010 zo dňa 31. 01. 2012, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 3/2013 pod číslom 40 (R 40/2013), ktorého právna veta znie: „Pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením“. Najvyšší súd v predmetnom rozhodnutí vyslovil, „Keďže súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov, nie je rozhodujúce, či súd v právoplatne

skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil. So zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia nesmie byť táto otázka položená a akékoľvek jej „nové“ právne posudzovanie v inom (ďalšom) konaní tých istých účastníkov je neprípustné. Iné riešenie by znamenalo, že súd môže porušiť viazanosť uloženú mu zákonom v § 159 ods. 2 O. s. p. (teraz § § 2258 C. s. p. - pozn. dovolacieho súdu). Pokiaľ súd spomenutý prejudiciálny účinok ignoruje (nevezme za základ pre svoje rozhodnutie prejudikovaný hmotnoprávny vzťah a rozhodne v rozpore s prejudikovaným hmotnoprávnym vzťahom), nerešpektuje záväzné súdne rozhodnutie a koná v rozpore s ústavou, v zmysle ktorej môžu štátne orgány konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (viď čl. 2 ústavy). Zásada právnej istoty je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Popretie prejudiciálnej záväznosti právoplatného súdneho rozhodnutia znamená zásah do stability práva a právnych vzťahov ako aj do riadneho výkonu spravodlivosti“.

63. Rovnako v ďalšom svojom (skoršom) rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 133/2009 zo dňa 29.04.2010 (na ktoré odkazuje vyššie označené rozhodnutia NS SR), najvyšší súd uviedol, že „Prejudicialitu možno vo všeobecnosti (v jej podstate) chápať aj ako kauzálny vzťah medzi dvomi subjektívnymi právami, z ktorých jedno je podmienené druhým. Svoje miesto nachádza predovšetkým v prípadoch, kedy právoplatným rozhodnutím o veci sa vyriešila otázka, ktorá má zásadný význam pre ďalší spor: od jej posúdenia závisí rozhodnutie v tejto ďalšej veci (porovnaj napr. Bohumil Dvořák, Právní moc civilních soudních rozhodnutí, Praha 2008, str. 62 a nasl.). Jej vznik predpokladá, že určitý právny vzťah sa stal predmetom procesu, pričom právny vzťah, o ktorom bolo právoplatne rozhodnuté, musí súd pri rozhodovaní o inej veci (právnom vzťahu) posudzovať len tak, ako sa stalo v právoplatnom rozhodnutí. Pri tomto objektívne existujúcom vzťahu - pozitívnoprávnej stránke prejudiciality - skúmajú sa jeho dôsledky (najmä to, kedy a do akej miery je súd viazaný právoplatným rozhodnutím o predbežnej otázke, kedy a v akom rozsahu a s akými účinkami si môže súd predbežnú otázku, ktorá doposiaľ nebola právoplatným rozhodnutím vyriešená, sám posúdiť, aký je postup v prípadoch, keď si takúto otázku sám vyriešiť nesmie)“.

64. Citované judikatórne závery sú plne aplikovateľné aj v rozhodovanej veci.

65. Je nepochybné, že Okresný súd Trenčín spolu s Krajským súdom v Trenčíne v ďalšom konaní (po vrátení veci z Ústavného súdu SR), postupovali v intenciách záverov ústavného súdu prijatých v jeho náleze č. k. I. ÚS 184/2015-35 zo dňa 26. 08. 2015. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na význam princípu právnej istoty, zakotvený v Čl. 2 ods. 2 C. s. p., ktorý je definovaný ako stav, v ktorom každý môže očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

66. Konštantná judikatúra ústavného súdu vychádza zo zásady minimalizácie zásahov do právomoci iných orgánov verejnej moci a vo vzťahu k preskúmvaniu rozhodnutí všeobecných súdov stabilne judikuje, že skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a tak z ústavného hľadiska neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody /napr. III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06 /.

67. Dovolací súd nespochybňuje nepopierateľný význam Ústavného súdu SR, ktorý pri súčasnom nastavení súdnej moci a judikatúry európskych ústavných súdov, medzi najvyššie súdne autority bezpochyby patrí. Faktom však tiež je, že pri súčasnom nastavení novej procesnej úpravy v novom civilnom procesnom kódexe, účinnom od 1. júla 2016, je pre rozhodovaciu činnosť súdov nižších inštancií (a s poukazom na ust. § 421 ods. 1 C. s. p., obzvlášť pre odvolacie súdy), osobitne významná rozhodovacia prax dovolacieho súdu, vo vzťahu ku ktorej občianskoprávne kolégium NS SR dňa 10. 10. 2018 prijalo ako judikát rozhodnutie sp. zn. 6Cdo/29/2017 zo dňa 24. 01. 2018 (pod č. R 71/2018), právna veta ktorého znie: „Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou

judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovisk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovisk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV. vydaných ŠEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.“

68. S poukazom na vyššie uvedené, pod pojem ustálenej súdnej praxe nemožno zahrnúť rozhodnutia ústavných súdov, tak Slovenskej, ako ani Českej republiky. Preto pre Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd mali byť pri posudzovaní otázky prejudiciality a v nadväznosti na ňu otázky platnosti či neplatnosti zmlúv uzavretých medzi stranami sporu dňa 11. 04. 2008, ako aj voľby právneho režimu ich právneho vzťahu, rozhodujúce rozhodnutia Najvyššieho súdu SR ako tej najvyššej súdnej autority, vo vzťahu ku ktorej zákonodarca zakotvil povinnosť dbať o jednotný výklad a jednotné používanie zákonov a prijíma stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a zverejňuje právoplatné súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovisk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (§ 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

69. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že pokiaľ Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd nezohľadnil zásadu a účinky prejudiciality a z už právoplatne vyriešenej predbežnej otázky medzi žalobcom a žalovaným ohľadom neplatnosti zmlúv a právneho režimu ich vzťahu nevychádzal, potom žalovaný opodstatnene namieta, že odvolací súd sa pri riešení predmetných právnych otázok odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a zároveň dôvodne namieta nesprávne právne posúdenie uskutočnené súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd preto považuje dovolanie žalovaného nielen za prípustné, ale aj za dôvodné a preto najvyšší súd žalovaným napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.).

70. Keďže dôvody, pre ktoré boli zrušené rozsudky odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudky súdu prvej inštancie a v prípade zrušenia výlučne rozsudkov odvolacieho súdu by bol odvolací súd povinný rozsudky súdu prvej inštancie zrušiť, dovolací súd aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 Základných princípov C. s. p.) konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutí odvolacieho súdu. Dovolací súd preto zrušil aj rozsudky súdu prvej inštancie konania (§ 449 ods. 2 C. s. p.) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 450 C. s. p.).

71. V ďalšom konaní sú sudy nižšej inštancie (súd prvej inštancie ako aj odvolací súd) viazané právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C. s. p.).

72. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

73. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. a § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.